

2026-08-14
KST 2026/253

Beslutet skickas till kommunstyrelsen

Yttrande Utredning om förenklingar vid åtgärder på det nationella och regionala vägnätet

BESLUT

Enligt kommunstyrelsens delegeringsordning punkt 8.6.3

1. avge Järfälla kommuns yttrande över Trafikverkets rapport Utredning om förenklingar vid åtgärder på det nationella och regionala vägnätet, i enlighet med förvaltningens förslag.

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Sammanfattande synpunkter

Järfälla kommun är i grunden positiv till förslag som syftar till att förenkla planering och genomförande av mindre åtgärder på det statliga vägnätet. Kommunen delar ambitionen att minska dubbla planeringsprocesser och skapa kortare ledtider i samhällsbyggnadsprocessen.

Samtidigt bedömer kommunen att förslagets praktiska tillämpning är oklar och att ytterligare vägledning kommer att krävas för att säkerställa en enhetlig och förutsebar tillämpning, både för kommunerna och allmänheten, bland annat genom tydliggörande av ansvar. Kommunen anser också att de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver analyseras ytterligare.

Vidare vill kommunen framhålla vikten av att ansvar, mandat och beslutsprocesser mellan kommun och Trafikverket tydligt definieras för att undvika osäkerhet och sena omtag i planeringsprocessen.

Bakgrund

Trafikverket har på regeringens uppdrag utrett möjligheten att införa ett undantag i väglagen som innebär att vägplan inte behöver upprättas för vissa mindre åtgärder på det nationella och regionala vägnätet när åtgärden omfattas av en kommunal detaljplan. Syftet är att minska dubbla planeringsprocesser, öka förutsebarheten och korta ledtiderna i samhällsbyggnadsprocessen. Förslaget avser åtgärder av mindre omfattning inom sammanhängande bebyggelse och som endast har lokal påverkan på trafiksystemet.

Utredningen konstaterar att samspelet mellan plan- och bygglagen och väglagen i vissa fall medför parallella planeringsprocesser, vilket kan innebära längre handläggningstider och ökade resursbehov för både kommuner och Trafikverket. Trafikverket föreslår därför ett tillägg i 10 § väglagen som möjliggör att vissa mindre åtgärder kan genomföras utan vägplan, under förutsättning att åtgärden omfattas av detaljplan och att Trafikverket bedömer att kriterierna för undantaget är uppfyllda.

Överväganden

Järfälla kommun ser generellt positivt på förslag som syftar till att förenkla genomförandet av åtgärder på det statliga vägnätet, minska dubbelarbete mellan planeringsprocesser och skapa förutsättningar för kortare ledtider i samhällsbyggnadsprocessen.

För att förslaget ska få avsedd effekt krävs dock att ansvarsfördelning, finansiering och tillämpningskriterier tydliggörs. Kommunen anser särskilt att förslagets praktiska tillämpning samt konsekvenser för kommunerna och för statens väghållaransvar, inklusive gång- och cykelinfrastruktur, behöver analyseras ytterligare innan förändringen genomförs.

Utifrån kommunens nuvarande erfarenheter bedöms tillämpningsområdet kunna vara begränsat, eftersom åtgärder på större statliga vägar, såsom E18 och Rotebroleden, sannolikt faller utanför definitionen av mindre åtgärder.

Kommunen vill särskilt framföra följande synpunkter:

Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Kommunen anser att de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver belysas ytterligare då kommunerna i större utsträckning kan behöva ta ansvar för planering, projektering och genomförande av åtgärder på det statliga vägnätet. Frågan bör därför analyseras ytterligare och om förslaget innebär ett ökat kommunalt åtagande bör även finansieringsfrågan hanteras. Förslaget får inte innebära ett ökat ekonomiskt åtagande från kommunerna utan att finansiering följer med.

Behov av tydlig vägledning

Kommunen delar utredningens bedömning att lagändringen behöver kompletteras med vägledningar, riktlinjer och stödmaterial. Det finns ett behov av en tydlig och förutsebar tillämpning av regelverket. Det bör särskilt klargöras hur bedömningen av vad som utgör en "mindre åtgärd" ska göras samt hur ansvarsfördelningen mellan kommun och Trafikverket ska hanteras i praktiken.

Balansen mellan ansvar och beslutsmandat

Kommunen noterar att förslaget i vissa fall kan innebära att kommunen får ett större ansvar för planering, projektering och genomförande, samtidigt som Trafikverket har en avgörande roll i bedömningen av om undantaget kan tillämpas och om åtgärden kan genomföras. För att skapa förutsebarhet och effektivitet behöver det tydliggöras hur eventuella målkonflikter mellan kommun och Trafikverket ska hanteras. Kommunen anser att det är viktigt att processen utformas så att risken för sena omtag och osäkerheter minimeras.

Statens ansvar för gång- och cykelinfrastruktur

Kommunen anser att det behöver tydliggöras hur gång- och cykelinfrastruktur längs det statliga vägnätet påverkas av förslaget. Det är särskilt viktigt att klargöra om förändringen kan komma att påverka ansvarsfördelningen mellan staten och kommunen när det gäller planering, finansiering, genomförande, drift och framtida underhåll.

Kommunen efterfrågar därför en analys av hur förslaget påverkar planering, finansiering, genomförande, drift och framtida underhåll av gång- och cykelinfrastruktur på det statliga vägnätet.

Delegat

För kommunstyrelsen,

Anna Waldman Haapaniemi
Samhällsbyggnadsdirektör
Järfälla kommun